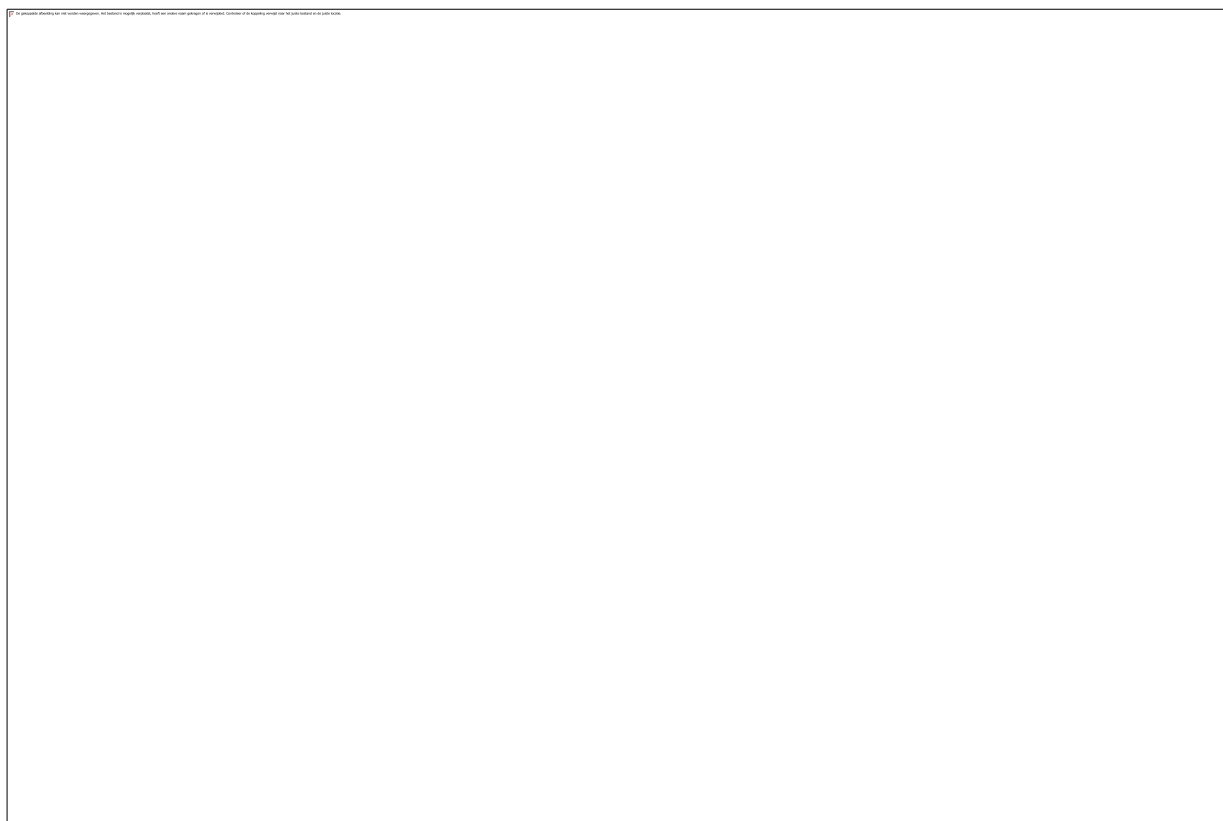

Programmabegroting 2018

Natuur- en recreatieschap IJsselmonde

Ontwerpbegroting

7 april 2017

Inhoudsopgave

1. BESTUURLIJKE SAMENVATTING	3
2. UITGANGSPUNTEN	6
3. PROGRAMMAPLAN	7
3.1 PROGRAMMA 1: BEHEER, ONDERHOUD EN EXPLOITATIE GEBIEDEN	7
3.2 PROGRAMMA 2: ONTWIKKELING	13
3.3 OVERZICHT ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	17
3.4 OVERZICHT OVERHEADKOSTEN	19
4. PARAGRAFEN	22
4.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	22
4.2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	26
4.3 FINANCIERING	28
4.4 GRONDBELEID	29
4.5 BEDRIJFSVOERING	30
5 FINANCIËLE BEGROTING	31
6 BIJLAGEN	39

1. Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke uittreding

De provincie Zuid-Holland heeft in haar visie op de besturing van het natuur-, recreatie- en waterbeleid in het coalitieakkoord aangegeven geen rol voor zichzelf te zien in de uitvoering van het beheer van recreatiegebieden. Daarop heeft zij besloten haar deelname in de recreatieschappen te beëindigen. Het formele uittredingsbesluit is op 11 november 2015 door PS genomen.

Voor het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde heeft PS besloten om per 1-1-2017 uit het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde te treden. Het recreatieschap heeft zich beraad op haar toekomst met als uitvloeisel een verzoek aan de provincie om haar uittreden op te schorten naar per 1-1-2018, welk verzoek door PS is gehonoreerd. Met de provincie is bij wijze van uittreedvoorwaarden de 'Financieringsovereenkomst NRIJ-PZH' in het AB van 9 december 2016 goedgekeurd. Hierin is de wijze en mate van financiële betrokkenheid in de toekomst van de provincie bij het recreatieschap vastgelegd. Voor de provincie is hierbij uitgangspunt dat de continuïteit en kwaliteit van recreatie wordt geborgd.

De gemeente Rotterdam heeft op in 2016 besloten eveneens haar deelname aan het recreatieschap te beëindigen en per 1-1-2018 uit te treden. Over de uittreedvoorwaarden was ten tijde van opstelling van deze begroting nog geen duidelijkheid.

Toekomst recreatieschap

Het AB NRIJ heeft op 1 juli 2016 vanuit het DB kennis genomen van het voornemen vooralsnog de GR met zes deelnemers (incl. gemeente Rotterdam) te continueren hetgeen lopende het jaar door het besluit tot uittreding van gemeente Rotterdam vijf deelnemers werd. De aard en inhoud van de lopende onderhandelingen met Rotterdam over de uittreedvoorwaarden hebben geleid tot een aanbeveling in 2016 aan de deelnemers om tot voorwaardelijke opheffing van NRIJ per 1-1-2018 over te gaan. Tot uiterlijk 1 juni 2017 is de tijd gegeven om tot definitieve besluitvorming te komen over opheffing danwel overeenstemming over de uittreedvoorwaarden voor Rotterdam.

In geval van voortzetting van de gemeenschappelijke regeling (met per 1-1-2018 mogelijk dan de vijf deelnemende gemeenten Barendrecht, Albrandswaard, Ridderkerk, Hendrik-Ido-Ambacht, Zwijndrecht) zal in de loop van 2017 en mogelijk deels 2018 pas duidelijkheid ontstaan over hoe dit vormgegeven zal worden. Onderwerp zal onder andere zijn welke taken (of delen daarvan) en verantwoordelijkheden door de deelnemende gemeenten zelf zullen worden uitgevoerd na 31-12-2018 (datum einde samenwerkingsovereenkomst NRIJ-SBB-PZH) en wat daar zoal bij komt kijken. Uiterlijk in 2018 vindt hierover finale besluitvorming en uitwerking plaats.

Beleidsarme programmabegroting 2018

Ten tijde van opstelling van deze begroting was gezien bovenstaande over de toekomst van het schap nog geen duidelijkheid en is gekozen voor opstelling van een beleidsarme begroting (conform bestuurlijke vaststelling van de Uitgangspunten Begroting 2018). Concreet betekent dit, dat de dagelijkse reguliere zaken als onderhoud van en toezicht in de gebieden evenals lopende projecten, gewoon worden voortgezet.

Wijziging in verslaggeving met ingang van 2018

De verslaggevingsvoorschriften voor gemeenten en provincies zijn met ingang van 2017 gewijzigd. Voor gemeenschappelijke regelingen gelden deze wijzigingen vanaf 2018. Voor het schap leidt dit in hoofdlijn tot de volgende aanpassingen:

- Overhead wordt niet meer onder de afzonderlijke beleidsprogramma's verantwoord, maar wordt voortaan centraal in een apart overzicht opgenomen.
- Investerings met maatschappelijk nut moeten voortaan worden geactiveerd. In de praktijk gaat het hier om de uitgaven op kredieten (projecten). Voorheen werden deze uitgaven rechtstreeks binnen de programma's (exploitatie) verantwoord. Voortaan zullen de uitgaven moeten worden geactiveerd. Vervolgens zal hier op worden afgeschreven. De afschrijvingslasten worden wel binnen de programma's (exploitatie) verantwoord.

Hieronder wordt in meer detail toegelicht wat de veranderingen betekenen voor de opzet van de begroting.

- Het voormalige programma 1 (was Bestuurlijke Aangelegenheden) is voortaan het nieuwe Overzicht Overhead. Dit overzicht is opgenomen in paragraaf 3.4. Hieronder vallen de producten Bestuursondersteuning, Financiën (exclusief de post "treasury") en Juridische Zaken (voor zover betrekking hebbend op het taakveld overhead). Voor de bepaling van de overhead is aangesloten bij de taakvelden zoals beschreven in het gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
- De voormalige programma's 2 (Beheer, onderhoud en exploitatiegebieden) en 3 (Ontwikkeling) zijn programma 1 respectievelijk 2 geworden.
- In het nieuwe Programma 1 (Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden) is "bezwaar en beroep" (voorheen onderdeel van het product Juridische Zaken) toegevoegd aan het product Regelgeving en Handhaving. Om het bedrag voor bezwaar en beroep te bepalen is een inschatting gemaakt op basis van de verwachte tijdsbesteding per activiteit.
- Voor het nieuwe Programma 1 (Beheer en onderhoud exploitatie gebieden) en het nieuwe Programma 2 (Ontwikkeling) geldt dat voor de "fixed-price" bedragen voor "standaarddienstverlening door SBB" geen uitsplitsing nodig is van het gedeelte "overhead". Het gaat namelijk om de activiteiten (taakvelden) die in het BBV worden genoemd. De begrotingsposten in deze twee programma's hebben (volgens definitie BBV) geen betrekking op "overheadtaken" en moeten daarom volledig worden toegerekend aan deze 2 programma's.
- De begrotingspost voor "treasury" (voorheen onderdeel van het programma Bestuurlijke Aangelegenheden, product Financiën) wordt voortaan toegevoegd aan het Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen.
- In de bijlage is een nieuw overzicht van de programma's, producten en de voorgeschreven taakvelden opgenomen.

Zoals aangegeven wordt investeringen met maatschappelijk nut vanaf 2018 verplicht geactiveerd. Op deze investeringen wordt jaarlijks afgeschreven. Voorgesteld wordt om een reserve in te stellen ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten.

Financiële samenvatting

Voor 2018 ligt er een sluitende begroting, waarbij rekening is gehouden met een deelnemersbijdrage van € 2.395.869 en een provinciale subsidie van € 407.400. Gezien de onduidelijkheid over de hoogte en wijze van toekenning van de bijdrage door de gemeente Rotterdam is vooralsnog uitgegaan van de oorspronkelijke deelnemersbijdrage (en ook als zodanig benoemd) bij de opstelling van deze begroting. De deelnemersbijdrage wordt gespecificeerd weergegeven in programma 3.3. Voor een nadere specificatie van de lasten en

baten wordt verwezen naar de diverse programma's en overzichten. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de meerjarenraming en de vermogenspositie.

2. Uitgangspunten

Met ingang van 1 januari 2015 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Deze wetsaanpassing heeft onder meer gevolgen voor de indieningstermijn van de programmabegroting. In de praktijk betekent dit dat de programmabegroting half april voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar gereed moet zijn.

Het uitgangspunt voor de programmabegroting 2018 is het bestaande en aanvaarde beleid, zoals vastgelegd in de programmabegroting 2017, de Najaarsrapportage 2016 en de besluiten van het Algemeen Bestuur tot 1 maart 2017. De opbrengsten uit huren, pachten, e.d. worden conform de actuele contracten bijgesteld en ook worden eventuele nieuwe (externe) ontwikkelingen (bij bestaand beleid) meegenomen. De structurele effecten die voortkomen uit de jaarrekening 2016 zullen worden verwerkt in een begrotingswijziging 2017.

Voor de prijsstijging op de ramingen voor 2018 is een indexatie van 0,1% toegepast, overeenkomstig het indexeringspercentage van de Kring van gemeentesecretarissen. Deze indexering wordt toegepast op alle lasten, met uitzondering van belastingen, verzekeringen, rentelasten en afschrijvingen. De indexering wordt in principe niet toegepast op de baten (voorzichtigheidsbeginsel). Voor de meerjarenraming 2019 tot en met 2021 is geen indexering toegepast.

De begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 moeten, conform de uitgangspunten in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Als dit niet het geval zou zijn, zou de kans groot zijn dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat. De nadere uitwerking is opgenomen in de financiële begroting (zie hoofdstuk 5).

Vanaf 2017 wordt de dienstverlening niet meer afgenomen van G.Z-H, maar van Staatsbosbeheer. In de voorliggende begroting 2018 is de dienstverlening van Staatsbosbeheer opgenomen overeenkomstig de dienstverleningsbedragen uit de begroting 2017.

Daarnaast is in het collegeprogramma opgenomen dat de provincie Zuid-Holland geen rol meer voor zichzelf ziet bij de uitvoering van het beheer van recreatiegebieden. Wel blijft de provincie verantwoordelijk voor voldoende recreatiemogelijkheden en blijft het budget voor recreatiegebieden beschikbaar, waarbij een heroriëntatie van de wijze van bestuurlijke aansturing plaatsvindt. In deze begroting 2018 is er derhalve van uitgegaan dat de middelen vanuit de provincie Zuid-Holland voor het recreatieschap beschikbaar blijven. Deze bijdrage PZH 2018 is niet meer zichtbaar onder de deelnemersbijdragen, maar opgenomen als subsidiebijdrage onder de baten.

3. Programmaplan

Het programmaplan is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- *Programma 1 Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden*
- *Programma 2 Ontwikkeling*
- *Overzicht algemene dekkingsmiddelen*
- *Overzicht overhead*

In dit hoofdstuk wordt per programma een toelichting gegeven op de ambities, de voorgestelde aanpak om deze ambities te realiseren en wat de kosten hiervoor zijn.

3.1 Programma 1: Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden

Ambitie: Wat willen we bereiken?

De natuur- en recreatiegebieden vallend binnen de gemeenschappelijke regeling worden onderhouden conform het principe 'schoon, heel en veilig' voor een optimaal gebruik door de bezoekers. Onder het beheer van de gebieden vallen tevens diverse exploitaties, die bijdragen aan de recreatieve kwaliteit.

De netto-opbrengsten in de gebieden zijn optimaal.

Aanpak: Wat gaan we daarvoor doen?

Het beheer, onderhoud en de exploitatie van de gebieden wordt gerealiseerd door middel van de volgende producten:

1. Gebiedsbeheer
2. Economisch beheer
3. Regelgeving & handhaving
4. Communicatie

Ad.1 Gebiedsbeheer

Het product gebiedsbeheer betreft het doen onderhouden van de natuur- en recreatiegebieden en de daarbij behorende beheertaken. De basis voor de reguliere onderhoudswerkzaamheden is beschreven in het terreinbeheermodel (TBM). Dit model is opgebouwd uit doeltypen met specifieke recreatieve doelen en maatregelen gerelateerd aan marktconforme normprijzen per doeltipe. Continue evaluatie van de onderhoudswerkzaamheden draagt bij aan het voortdurend actualiseren van het terreinbeheermodel en het beheersbaar houden van zowel de te treffen onderhoudsmaatregelen als de kosten.

Ten behoeve van de werkzaamheden voor het groot onderhoud wordt gebruik gemaakt van een jaarlijks geactualiseerde meerjarenonderhoudsprognose. Hiermee worden voorzieningen getroffen voor toekomstig groot onderhoud. Met behulp van het uitvoeren van diverse inspecties, wordt de staat van het beoogde groot onderhoud getoetst. De bevindingen uit deze voortdurende evaluatie worden verwerkt alvorens de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Het product gebiedsbeheer bestaat verder uit:

- inventariseren en selecteren partijen die in staat zijn om (een deel van het) natuur-en recreatieschap te onderhouden;
- maken van afspraken met partijen

Nieuwe gebieden in beheer:

- Polder Buitenland Zwijndrecht, Heerjansdam

Naar verwachting wordt in 2017 de speelpolder gerealiseerd. In 2018 volgt de rest van het gebied. De aanleg gebeurt in nauwe samenwerking tussen het schap en de gemeente Zwijndrecht. Het hele gebied wordt na oplevering in eigendom en beheer overgedragen aan het schap.

- Zuidpolder Barendrecht

Per 1 januari 2017 beheert het NRIJ ongeveer 95 hectare in de Zuidpolder. In 2020 zal de inrichting van de Zuidpolder compleet zijn afgerond en door de gemeente Barendrecht in beheer aan het NRIJ zijn overgedragen. Dit omvat in totaal ongeveer 115 hectare. In 2017 worden door de gemeente nog enkele nieuwe voorzieningen toegevoegd aan de al ingerichte terreinen zoals een parkeerplaats aan de 3^e Barendrechtseweg en een stormbaan en wordt de volgende fase van 7 hectare ingericht. In 2018 en 2019 worden, afhankelijk van de grondverwerving, de laatste 13 hectares ingericht.

Ad.2 Economisch beheer

De taken die binnen economisch beheer worden uitgevoerd zijn:

- Beheer grondpositie
- Beheer exploitaties

Beheer grondposities

Het beheer van grondposities betreft het actief beheer van de grondpositie (gronden en opstallen binnen het werkingsgebied) zodanig dat dit bijdraagt aan de lange termijn strategie van het natuur-, en recreatieschap. Het resultaat hiervan is dat voldaan wordt aan de rechten en plichten die het bezit van grond met zich meebrengt. Hieronder valt ook het afstoten van posities die geen recreatief belang dienen, alsmede het verwerven van gronden die van belang kunnen zijn voor toekomstige ontwikkelingen van het natuur- en recreatieschap.

Beheer exploitaties

Het beheer van exploitaties heeft betrekking op het aangaan van overeenkomsten met derden gericht op de exploitatie en/of het gebruik van schapsgronden en -opstallen (passend binnen de huidige ambities van het natuur- en recreatieschap), alsmede het actief administratief, financieel, juridisch en relationeel beheren van deze overeenkomsten.

Het resultaat is het vastleggen en actief beheren van privaatrechtelijke afspraken, waarbij een optimale netto-opbrengst wordt nagestreefd.

Voor een deel van de schapslanden in de Johannapolder wordt naar een herbestemming gezocht (pompkamer, twee woonhuizen Johannapolder, Jongeren centrum Albrandswaard en binnenbad), zie ook paragraaf 3.2 onder kopje 'marktacquisitie Johannapolder'. Behoudens genoemde marktacquisitie wordt in afwachting van de toekomstige ontwikkelingen met het schap niet actief ingezet op verdere toevoeging van commerciële functies. Wel zal constructief met verzoeken worden meegedacht evenals met uitbreidingswensen van gevestigde partijen en zal hieraan – waar haalbaar – in beginsel medewerking worden verleend. Uiteraard binnen de kaders van doelstellingen van het natuur- en recreatieschap en (gemeentelijk) planologisch beleid.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting.

Ad.3 Regelgeving & handhaving

Regelgeving & handhaving bestaat uit de volgende onderdelen:

- Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen
- Toezicht en handhaving

Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

De natuur- en recreatiegebieden kunnen gebruikt worden voor het recreëren door individuen en door groepen. Voor beide vormen van gebruik geldt dat niet alles altijd mag en kan. Wanneer een gebruiker of organisatie een bepaalde activiteit wil uitvoeren binnen het (natuur- en) recreatieschap, vraagt hij hiervoor een vergunning, ontheffing of toestemming aan bij SBB. Dit komt voort uit het oogpunt van de doelstellingen van de gemeenschappelijke regeling en de openbare orde en veiligheid. SBB verleent vergunningen en ontheffingen uitsluitend als er een vastgestelde verordening van kracht is voor het schap. Toestemmingen worden vanuit de eigenstandige privaatrechtelijke bevoegdheid van het schap zelf gegeven.

Toezicht en handhaving

Toezicht en Handhaving (T&H) bestaat uit de onderdelen gastheerschap, daadwerkelijke handhaving en de regierol bij samenwerking. De invulling van de 3 onderdelen leidt tot een compleet palet van activiteiten op de doelstelling schoon, heel en veilig in een gebied. Dit palet (vertaalt in het toezichts- en handhavingsbeleid) wordt ingevuld op basis van de aard en het gebruik van het gebied.

Basisuitgangspunten voor de inzet van T&H zijn de veiligheid van de gebruikers van de gebieden zo goed mogelijk waarborgen en de eigendommen van het schap heel houden. Dit palet wordt ingevuld op basis van de aard en het gebruik van het gebied. In uw recreatieschap wordt aan alle drie de onderdelen van het product Toezicht en Handhaving invulling gegeven.

Hiermee wordt prioriteit gegeven aan de veiligheid van de recreant en worden andere zaken alleen aangepakt als de beschikbare middelen niet volledig aan handhaving besteed moeten worden.

Handhaving

De daadwerkelijke handhaving zal op 2 manieren worden ingevuld, te weten: de aanpak tijdens reguliere surveillance en de projectmatige aanpak.

Tijdens de reguliere surveillance worden alle vormen van ongewenst gedrag zoveel mogelijk aangepakt. Indien dit niet kan in verband met de veiligheid van de handhaver of indien het beoogde resultaat niet op die wijze kan worden bereikt zal overgegaan worden op een projectmatige aanpak. Hieronder wordt verstaan een kortstondige, effectieve en stevige inzet om het geconstateerde probleem op te lossen, veelal in samenwerking met de partners.

1 - Reguliere handhaving

Behelst vooral de volgende aandachtspunten:

- illegale dumpingen

- vandalisme/vernielingen
- handhaving regelgeving honden
- natuurbeschermingswet

2 - Projectmatig werken

Met andere handhavingpartners zullen ook voor 2018 afspraken worden gemaakt over de uitvoering van de handhavingsprojecten, met als doel gezamenlijk met meer capaciteit de beoogde resultaten te behalen.

Aandachtspunten voor projectmatige aanpak:

- kampvuren
- verkeer (crossen met voertuigen)
- visserij (visstrokerij)
- overlast jeugd (vernielingen/drukgebruik); een aantal problemen die samen hangt met hangplekken van jeugd is door de handhavers niet aan te pakken zonder samenwerking met de politie. Op verschillende locaties in het gebied zullen gezamenlijke acties plaats gaan vinden met als doel het bestrijden van vandalisme en drukgebruik.

Monitoring gebruik Groene Loper Johannapolder

In 2017 vindt de realisatie van de kwaliteitsimpuls Johannapolder plaats. Onderdeel hiervan is de aanleg van de zg 'Groene Loper', een groene promenade die loopt vanaf de entree van de Johannapolder tot aan het uitzichtpunt bij de Oude Maas. De promenade wordt een 'mixed zone'; dit betekent dat zonder afscheidingen zowel wandelaars, fietsers als bromfietzers er gebruik van gaan maken. Incidenteel zal bestemmingsverkeer over de Groene Loper rijden.

Met de afdeling Verkeer van de gemeente Albrandswaard en de belanghebbendengroep is afgesproken dat het gemixte gebruik van de Groene Loper in het recreantenseizoen van 2018 wordt gemonitord. In overleg met de gemeente zal dit plaatsvinden op basis van o.m. visuele inspectie door Toezicht & Handhaving, het interviewen van gebruikers over hun ervaringen en meldingen van incidenten. Toezicht & Handhaving zal voor deze monitoring een opzet maken waarin een aantal criteria worden opgenomen waaraan zal worden getoetst en zal de monitoring uitvoeren.

Ad.4 Communicatie

Het bestuur wordt ondersteund in het vertalen van haar ambities aan het publiek en de stakeholders. De bekendheid en het gebruik van de recreatiegebieden en de diverse routenetwerken wordt vergroot door het effectief en efficiënt benutten van de beschikbare on- en offline communicatiekanalen. Dit wordt bereikt door de communicatie zoveel mogelijk af te stemmen op de recreatieve wensen van bewoners en recreanten, maar ook door samenwerking met ondernemers en gebiedspartijen.

Grote (ontwikkel)projecten worden vanuit communicatief perspectief geadviseerd en begeleid.

Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden: Wat gaat het kosten?

Programma 1. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	Rekening 2016	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2018
Lasten			
Gebiedsbeheer	2.119.037	2.471.478	2.459.800
Economisch beheer	331.114	365.830	366.000
Regelgeving & handhaving	160.000	161.800	162.000
Communicatie	15.753	22.600	22.600
Totaal lasten	2.625.903	3.021.708	3.010.400
Baten			
Gebiedsbeheer	80.000	80.000	80.000
Economisch beheer	628.869	659.620	652.400
Regelgeving & handhaving	-	-	-
Communicatie	-	-	-
Totaal baten	708.869	739.620	732.400
Saldo gewone bedrijfsvoering	1.917.034-	2.282.088-	2.278.000-
Diverse lasten en baten			
Diverse lasten	943	-	-
Diverse baten	128.134	-	-
Saldo diverse lasten en baten	127.191	-	-
Kredieten			
Lasten kredieten	346.740	50.000	37.225
Baten kredieten (bijdragen derden)	-	-	-
Saldo kredieten	346.740-	50.000-	37.225-
Totaal saldo van baten en lasten	2.136.583-	2.332.088-	2.315.225-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	237.652	130.134	149.569
Onttrekking reserves	363.837	65.000	52.225
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	126.185	65.134-	97.344-
Resultaat	2.010.398-	2.397.222-	2.412.569-

Het verschil in de lasten 2018 ten opzichte van 2017 wordt voornamelijk veroorzaakt door de toegepaste indexatie voor 2018 en lagere afschrijvingslasten.

Baten economisch beheer:

In dit bedrag zijn alleen daadwerkelijk gesloten contracten meegenomen, of concept-contracten die nog in 2017/2018 leiden tot een ondertekening van een definitief contract (waaronder uitgifte parkeerplaats Happy Italy). Ontwikkelingen waarvan verwacht wordt dat deze in de komende jaren tot een contract en verhoging van inkomsten leiden, zijn niet meegenomen, zoals het nieuwe pachtcontract in Polder Buitenland van Zwijndrecht bij Heerjansdam.

De toevoeging aan de reserves betreft de dotatie aan de reserve Pendrechtse Molen en het saldo in de begroting 2018 € 122.000, dat net als in 2017 wordt toegevoegd aan de investeringsreserve voor de inrichting van gebieden.

Kredieten

Naam krediet	Sluitdatum	Totaal krediet	Realisatie t/m 2016	Begroting 2017	Prognose 2018	Prognose t/m 2018	% lasten t.o.v. totaal krediet
Vervolg scenario-onderzoek	2018	200.000	112.775	50.000	37.225	200.000	100%
- Dekking uit Algemene Reserve		200.000	112.775	50.000	37.225	200.000	
Totaal programma 1		200.000	112.775	50.000	37.225	200.000	
- Dekking uit Algemene Reserve		200.000	112.775	50.000	37.225	200.000	

De verwachting is dat in 2018 het scenario onderzoek zal worden afgerond binnen het beschikbaar gestelde krediet.

3.2 Programma 2: Ontwikkeling

Ambitie: Wat willen we bereiken?

Het bestuur wordt geadviseerd over de implementatie van mogelijke nieuwe ontwikkelingen die passen binnen de doelstelling van de gemeenschappelijke regeling en die een recreatieve meerwaarde opleveren en/of de natuurwaarde versterken.

Kenmerkend voor deze begroting is dat deze beleidsarm is opgesteld. Enkel de ambities in lopende projecten worden waargemaakt. Er worden dan ook in principe geen nieuwe projecten opgestart.

Aanpak: Wat gaan we daarvoor doen?

Het bestuur wordt geadviseerd over in te nemen standpunten ten aanzien van initiatieven die de doelstelling van het schap raken. Zo wordt inspraak geleverd op 'ruimtelijke plannen' en initiatieven van derden. Hiervoor worden de volgende producten geleverd:

- Planvorming & gebiedsontwikkeling

Planvorming & gebiedsontwikkeling

In overleg met de bij het schap betrokken gemeenten en andere partijen wordt een gemeenschappelijk kader geboden op de gewenste ontwikkeling in het werkingsgebied van het schap, aansluitend op de ambitie van het bestuur, de vraag van de recreant (leefstijlen) en het aanbod (positionering van het specifieke gebied). Tevens worden alle voorbereidende en uitvoerende werkzaamheden gedaan die noodzakelijk zijn om (een deel van) het gebied te (her)ontwikkelen conform de ambitie van het bestuur. Hiermee wordt samen met de omgeving van het schap ingespeeld op actuele trends en ontwikkelingen.

Ontwikkeling: Wat gaat het kosten?

Programma 2. Ontwikkeling	Rekening 2016	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2018
Lasten			
Planvorming & gebiedsontwikkeling	112.900	117.600	117.700
Marketing & productontwikkeling	-	-	-
Totaal lasten	112.900	117.600	117.700
Baten			
Planvorming & gebiedsontwikkeling	-	-	-
Marketing & productontwikkeling	-	-	-
Totaal baten	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	112.900-	117.600-	117.700-
Diverse lasten en baten			
Diverse lasten	-	-	-
Diverse baten	1.000	-	-
Saldo diverse lasten en baten	1.000	-	-
Kredieten			
Lasten kredieten	776.347	1.894.015	44.375
Baten kredieten (bijdragen derden)	373.706	1.339.165	-
Saldo kredieten	402.641-	554.850-	44.375-
Totaal saldo van baten en lasten	514.541-	672.450-	162.075-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	23.500	23.500	8.000
Onttrekking reserves	388.361	554.850	44.375
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	364.861	531.350	36.375
Resultaat	149.681-	141.100-	125.700-

De toevoeging aan de reserves is naar beneden bijgesteld i.v.m. beëindiging van een contract waarvan de opbrengsten in de reserve Johannapolder II werden gestort.

Kredieten

Naam krediet	Sluitdatum	Totaal krediet	Realisatie t/m 2016	Begroting 2017	Prognose 2018	Prognose t/m 2018	% lasten t.o.v. totaal krediet
Voorfinanciering Johannapolder*	2023	1.211.750	196.351	1.015.399	0	1.211.750	100%
- Dekking uit reserve voorfinanciering Johannapolder I		238.875	56.141	182.734		238.875	
- Dekking uit bijdragen derden (subsidies)		972.875	140.210	832.665		972.875	
Marktacquisitie Johannapolder	2018	102.500	17.465	40.660	44.375	102.500	100%
- Dekking uit de investeringsreserve		102.500	17.465	40.660	44.375	102.500	
Inpassing Groene Loper*	2023	600.000	40.042	559.958	0	600.000	100%
- Dekking uit de investeringsreserve		300.000	20.021	279.979		300.000	
- Dekking uit bijdragen derden (subsidies)		300.000	20.021	279.979		300.000	
Ontwikkeling Buitenland van Zwijndrecht	2018	207.000	175	31.825	175.000	207.000	100%
- Dekking uit de investeringsreserve		32.000	175	31.825		32.000	
- Dekking uit bijdragen derden (subsidies)		175.000	0		175.000	175.000	
Herstructureringen en marktverkenningen	2018	90.000	38.234	0	0	38.234	42%
- Dekking uit de investeringsreserve		90.000	38.234			38.234	
Totaal programma 3		2.211.250	292.267	1.647.842	219.375	2.159.484	
- Dekking uit de investeringsreserve		524.500	75.895	352.464	44.375	472.734	
- Dekking uit reserve voorfinanciering Johannapolder I		238.875	56.141	182.734	0	238.875	
- Dekking uit bijdragen derden (subsidies)		1.447.875	160.231	1.112.644	175.000	1.447.875	

*** toelichting krediet voorfinanciering Johannapolder**

Dit krediet bestaat uit deelbudgetten;

deelbudget Kwaliteitsimpuls Johannapolder	Sluitdatum	Totaal krediet	Realisatie t/m 2016	Begroting 2017	Prognose 2018	Prognose t/m 2018	% lasten t.o.v. totaal krediet
deelbudget Kwaliteitsimpuls Johannapolder I	2023	477.750	196.351	281.399	-	477.750	100%
- Dekking uit reserve voorfinanciering Johannapolder I		238.875	56.141	182.734		238.875	
- Dekking uit bijdragen derden (subsidies)		238.875	140.210	98.665		238.875	
deelbudget Kwaliteitsimpuls Johannapolder II	2023	734.000	84.068	649.932	-	734.000	100%
- Dekking uit bijdragen derden (subsidies)		367.000	42.034	324.966		367.000	
- Dekking uit bijdragen derden (subsidies)		367.000	42.034	324.966		367.000	
deelbudget Kwaliteitsimpuls Johannapolder III	2023	600.000	40.042	559.958	-	600.000	100%
- Dekking uit krediet Groene Loper/investeringsreserve		300.000	20.021	279.979		300.000	
- Dekking uit bijdragen derden (subsidies)		300.000	20.021	279.979		300.000	
Totaal		1.811.750	320.461	1.491.289	-	1.811.750	

Totaal krediet 975.000
 dekking uit reserve voorfinanciering Johannapolder I 238.875
 restantkrediet voorfinanciering Johannapolder t/m 2016 736.125

- Johannapolder

In 2017 zijn de deelprojecten zoals opgenomen in de subsidieaanvragen voor de kwaliteitsimpuls Johannapolder gerealiseerd. De subsidieafwikkeling vindt in 2018 plaats.

Voorfinanciering Johannapolder

De Reserve Voorfinanciering Johannapolder I is ingesteld met als doel toekomstige investeringen in de openbare ruimte voor het project ontwikkeling Johannapolder. Deze reserve is gekoppeld aan het krediet Voorfinanciering Johannapolder voor een bedrag van € 975.000.

Dit krediet heeft samenhang met deelbudget Kwaliteitsimpuls Johannapolder I, deelbudget Kwaliteitsimpuls Johannapolder II en deelbudget Kwaliteitsimpuls III.

- Deelbudget Kwaliteitsimpuls Johannapolder I bestaat uit:
€ 238.875 subsidie kwaliteitsimpuls Provincie Zuid-Holland
€ 238.875 cofinanciering gedekt uit de Reserve Voorfinanciering Johannapolder I.
€ 477.750 Totaal

- Deelbudget Kwaliteitsimpuls Johannapolder II bestaat uit:
€ 367.000 subsidie kwaliteitsimpuls Provincie Zuid-Holland
€ 367.000 cofinanciering met de projectsubsidie restgelden project II Groene Verbinding van Stadsregio Rotterdam (toegekend)
€ 734.000 Totaal

- Deelbudget Kwaliteitsimpuls Johannapolder III, die bestaat uit:
€ 300.000 subsidie kwaliteitsimpuls Johannapolder (Provincie Zuid-Holland)
€ 300.000 cofinanciering met het krediet Inpassing Groene Loper
€ 600.000 Totaal

De claim op de reserve Voorfinanciering Johannapolder I is tot nu toe € 238.875, waardoor er nog € 975.000 - € 238.875 = € 736.125 resteert.

De lasten worden voorgefinancierd vanuit de reserve Voorfinanciering Johannapolder I. Als tegenhanger is de Reserve Voorfinanciering Johannapolder II ingesteld. Aan deze reserve worden de daadwerkelijk gerealiseerde grondopbrengsten in de Johannapolder toegevoegd. Deze reserve fungeert als "spaarpot" totdat het bedrag van € 975.000 is volgestort.

- Marktacquisitie Johannapolder
Op 27 mei 2016 heeft het Dagelijks Bestuur ingestemd met een aanscherping van het plan van aanpak voor de gefaseerde uitgifte van 2 nieuwe bouwkavels en het buitenzwembad (fase 1) en het binnenzwembad (fase 2) in de Johannapolder. Tevens is ingestemd met het starten van overleg met gemeente Albrandswaard over de toekomst van het jongeren centrum na afloop van de huurperiode medio 2017 (mogelijke uitgifte fase 2) en de publiekrechtelijke kaders voor de mogelijke uitgifte van de voormalige bedrijfswoning en beheerdersloods naast de jachthaven (fase 3). De Gemeente heeft begin 2017 aangegeven het binnenzwembad en het jongeren centrum over te willen nemen. Recreatieschap en Gemeente werken toe naar een overdracht voor eind 2017 (verkoop opstallen, kavels in erfpacht). Parallel zal de uitgifte van de 2 nieuwe bouwkavels (Fase 1) en diverse opstallen (Fase 3) nader voorbereid worden gericht op transacties medio 2018.
- Inpassing Groene Loper
De realisatie van de Groene Loper en de renovatie van de parkeervoorzieningen is in 2017 afgerond. De subsidieafwikkeling vindt in 2018 plaats.
- Ontwikkeling Buitenland van Zwijndrecht
De uitvoering van dit krediet vindt plaats via de gemeente Zwijndrecht. Eind 2017 zal een concrete uitwerking van de besteding van het krediet voor 2018 plaatsvinden.
- Herstructurering en marktverkenning

Dit krediet is bestemd voor kleinere activiteiten met de wens tot snelle doorlooptijd en zonder bestuurlijke impact (geringe aanpassing inrichting, verkennend marktonderzoek passend bij eerdere besluitvorming, plaatsen bebording passend bij inrichting e.d.). Aanwending wordt via de rapportages verantwoord.

3.3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene Dekkingsmiddelen	Rekening 2016	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2018
Lasten			
Algemene dekkingsmiddelen	-	500	500
Onvoorziene lasten	8.505	7.000	7.000
Totaal lasten	8.505	7.500	7.500
Baten			
Subsidiebijdragen Provincie Zuid-Holland	3.209	-	407.400
Deelnemersbijdrage	2.803.255	2.803.022	2.395.869
Totaal baten	2.806.464	2.803.022	2.803.269
Saldo gewone bedrijfsvoering	2.797.959	2.795.522	2.795.769
Diverse lasten en baten			
Diverse lasten		-	-
Diverse baten		-	-
Saldo diverse lasten en baten	-	-	-
Kredieten			
Lasten kredieten		-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)		-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	2.797.959	2.795.522	2.795.769
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	69.563	-	-
Onttrekking reserves		-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	69.563-	-	-
Resultaat	2.728.396	2.795.522	2.795.769

Deelnemersbijdragen

Verdeling deelnemersbijdrage	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Percentage
Gemeente Rotterdam	1.067.966	45%
Overige gemeenten	1.327.903	55%
<i>Specificatie overige gemeenten:</i>		
Gemeente Albrandswaard	174.144	13%
Gemeente Barendrecht	329.112	25%
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	200.833	15%
Gemeente Ridderkerk	314.363	24%
Gemeente Zwijndrecht	309.451	23%
	1.327.903	100%
Totaal	2.395.869	

De subsidie Provincie Zuid-Holland is verantwoord onder de Algemene dekkingsmiddelen.

Gezien de onduidelijkheid over de hoogte en wijze van toekenning van de bijdrage door de gemeente Rotterdam is vooralsnog uitgegaan van de oorspronkelijke deelnemersbijdrage (en ook als zodanig benoemd) bij de opstelling van deze begroting.

Met ingang van 2018 is het Koepelschap waarin de verevening plaatsvond opgeheven. Om de effecten hiervan te neutraliseren is een nieuwe berekening gemaakt gebaseerd op bovenstaande percentages per deelnemer.

3.4 Overzicht Overheadkosten

Zoals in de bestuurlijke samenvatting is aangegeven zijn de verslaggevingsvoorschriften gewijzigd. De activiteiten die voorheen onder het programma bestuurlijke aangelegenheden werden opgenomen, zijn nu grotendeels opgenomen onder het overzicht Overheadkosten.

Ambitie: Wat willen we bereiken?

Kwalitatief hoogwaardige bestuurlijke en juridische advisering aan het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur, over ten minste de volgende aandachtsgebieden:

- lopende zaken, beleid, ontwikkelingen en toekomst van het schap
- nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving die van invloed zijn op het schap

Daarbij wordt rekening gehouden met wat er speelt op de betreffende beleidsvelden en met het netwerk binnen en buiten het schap. Dit netwerk bestaat uit schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat, natuur- en milieuorganisaties en stakeholders in het schapsgebied.

Tevens het voorbereiden van bestuursvergaderingen inclusief een verslaglegging van bestuursvergaderingen en het zorgdragen voor het uitvoeren van de actiepunten.

Aanpak: Wat gaan we daarvoor doen?

De ondersteuning van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur vindt plaats door het leveren van de volgende producten:

1. Bestuursproducten
2. Juridische ondersteuning en advisering
3. Financiën

Ad.1 Bestuursproducten

De bestuursproducten omvatten:

- Het voorbereiden en plannen van bestuursvergaderingen
- Het verslagleggen van bestuursvergaderingen en het (laten) uitvoeren wat afgesproken is
- Het signaleren van knelpunten in de uitvoering en het aandragen van oplossingen
- Eerste aanspreekpunt zijn voor schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat en stakeholders voor alle zaken/ projecten die in schapsverband spelen
- Het vertegenwoordigen van de schapsbesturen in ambtelijke en bestuurlijke netwerken en gremia van de deelnemers

Ad.2 Juridische ondersteuning en advisering

Dit product heeft betrekking op de (algemene) juridische advisering op het gebied van publiek- en privaatrecht en het implementeren, toepassen en evalueren van wet- en regelgeving relevant voor de gemeenschappelijke regeling (Wet gemeenschappelijke regelingen en Algemene wet bestuursrecht). Ook het behandelen van bezwaar- en beroepzaken en zaken op grond van de Wob (Wet openbaarheid van bestuur) en Wet Bibop (Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur), behoren tot de juridische ondersteuning en advisering.

Ad.3 Financiën

In het kader van de financiële ondersteuning worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- verzorgen van de financiële administratie van de gemeenschappelijke regeling: tijdige en systematische vastlegging van baten, lasten en in- en uitgaande geldstromen;
- incasseren van gelden als gevolg van verkoop, heffing en/of in privaatrechtelijke overeenkomsten overeengekomen vergoedingen.
- toetsen van bestuursvoorstellen op incidentele en/of structurele financiële consequenties;
- het voeren van periodieke budgetgesprekken met budgethouders en projectleiders
- opstellen van de planning & control producten, zoals begroting, najaarsrapportage en jaarstukken;
- begeleiden van de werkzaamheden van de accountant (interim controle, subsidiecontroles, jaarrekeningcontrole).

Financiën: Wat gaat het kosten?

Overhead	Rekening 2016	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2018
Lasten			
Bestuursproducten	101.000	116.500	116.600
Juridische ondersteuning en advisering	60.452	63.100	63.200
Financiën	79.916	77.600	77.700
Totaal lasten	241.368	257.200	257.500
Baten			
Bestuursproducten	-	-	-
Juridische ondersteuning en advisering	-	-	-
Financiën	-	-	-
Totaal baten	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	241.368-	257.200-	257.500-
Diverse lasten en baten			
Diverse lasten		-	-
Diverse baten		-	-
Saldo diverse lasten en baten	-	-	-
Kredieten			
Lasten kredieten	112.775	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	-	-	-
Saldo kredieten	112.775-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	354.143-	257.200-	257.500-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	-	-	-
Onttrekking reserves	115.775	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	115.775	-	-
Resultaat	238.368-	257.200-	257.500-

Het verschil in de lasten 2018 ten opzichte van 2017 wordt veroorzaakt door de toegepaste indexatie voor 2018.

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het schap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd / ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Risicoanalyse

Risico	Aard van het risico	Financiële omvang risico	Kans van optreden	Impact (uitgaande van vier jaar)*
1. Pendrechtse Molen (onverwachte gebreken)	Incidenteel	€ 25.000	midden	€ 12.500
2. Baggeren jachthaven Rhoon	Incidenteel	€ 300.000	midden	€ 150.000
3. Vennootschapsbelasting	structureel	€ 50.000	laag	€ 10.000
4. Uittreden Provincie Zuid-Holland	Structureel, andere wijze van financieren	€ 10.000	Laag	€ 2.000
5. Uittreden gemeente Rotterdam	Structureel, andere wijze van financieren	PM	Hoog	PM

* Bij een hoog risico wordt de financiële impact voor 80 procent meegenomen, bij een gemiddeld risico voor 50 procent en bij een laag risico voor 20 procent.

De geprognostiseerde stand van de Algemene Reserve per eind 2018 bedraagt ca. € 236.000

Het benodigde weerstandsvermogen op basis van de risico-inventarisatie is € 174.500. De beschikbare weerstandscapaciteit komt uit op € 264.000, hetgeen resulteert in een ratio van 1,5, een waarderingscijfer B en dat betekent dat het weerstandsvermogen Ruim voldoende is.

De weerstandscapaciteit is als volgt berekend:

Vrije deel Algemene Reserve:	€ 236.000
Bedrag onvoorzien (x 4)	€ 28.000
Totaal	€ 264.000

Risico 1

Pendrechtse Molen (onverwachte gebreken)

Dit risico betreft het optreden van grote, onverwachte gebreken voor dit monumentale object. Het genoemde bedrag € 25.000 is een inschatting op basis van eerdere onderhoudswerkzaamheden en uitgevoerde onderzoeken en is in de separate notitie 'Risico's m.b.t. Pendrechtse Molen', die als mededeling in het DB van 12 december 2014 is ingebracht, nader onderbouwd. Het betreft een midden risico waardoor een bedrag van € 12.500 is opgenomen. Het is denkbaar dat een gebrek aan het object wordt geconstateerd, dat meer kost dan het gereserveerde budget.

Risico 2

Baggeren jachthaven Rhoon

Dit risico betreft de voorbereiding/uitvoering van eventuele baggerwerkzaamheden in de havenmond van de jachthaven Rhoon (klasse 4 verontreiniging). De kosten voor het baggeren worden op basis van ervaringscijfers geschat op € 300.000. Aangezien het een midden risico betreft, wordt in het weerstandsvermogen een bedrag van € 150.000 opgenomen.

Risico 3

Invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheidsondernemingen

Met ingang van 1 januari 2016 is de Vpb-plicht voor overheidslichamen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, ingevoerd. De vennootschapsbelastingrisico's zijn inmiddels in beeld gebracht. Daarbij is uitgegaan van de begroting 2016. Per activiteit of cluster van activiteiten is beoordeeld of met de uitvoering van de betreffende activiteit een onderneming in fiscaalrechtelijke zin wordt gedreven. Er is sprake van een fiscale onderneming indien aan elk van de volgende drie voorwaarden is voldaan:

1. Duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
2. Deelname aan het economisch verkeer;
3. Winstoogmerk en/of concurrentie.

Voor een aantal activiteiten die vallen onder economisch beheer (huren en erfpacht) is waarschijnlijk geen sprake van een fiscale onderneming, omdat geen sprake is van deelname aan het economisch verkeer. Aan dit criterium is niet voldaan aangezien de activiteiten beperkt zijn tot 'normaal vermogensbeheer'. In dit geval kan worden gesteld dat sprake is van normaal vermogensbeheer, omdat er slechts beperkt arbeid wordt verricht en er geen causaal verband is tussen arbeid en rendement.

Op basis van de uitgevoerde risico scan, zal voor de meeste overige activiteiten van de gemeenschappelijke regeling waarschijnlijk sprake zijn van een fiscale onderneming. Aan alle voorwaarden wordt namelijk voldaan. Daarbij is van belang dat voor de winsttoets de bijdrage

van de deelnemers door de belastingdienst als opbrengst wordt gezien. De verwachting is echter dat hiervoor een zogenaamde vrijstelling voor samenwerkingsverbanden kan worden toegepast. Hierdoor is dan geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

Op basis van de huidige standpunten, zal worden verzocht om geen aangifte vennootschapsbelasting te hoeven indienen, zodat de administratieve lasten beperkt blijven. Wel moet jaarlijks worden gemonitord of de vennootschapsbelasting positie niet wijzigt, bijvoorbeeld doordat nieuwe activiteiten worden ontplooid of andere financieringsbronnen worden gevonden. Mocht in de toekomst blijken dat voor een belaste activiteit de vrijstelling niet van toepassing is, dan dient alsnog voor alle activiteiten die een fiscale onderneming vormen een fiscale openingsbalans te worden opgesteld en zullen de administratieve lasten substantieel toenemen. De uiteenzetting dat het schap geen vennootschapsbelasting is verschuldigd en ook geen fiscale administratie hoeft te voeren is begin november 2016 aan de belastingdienst voorgelegd en begin januari 2017 besproken. De belastingdienst heeft mondeling aangegeven dat, hoewel men de feiten (nog) niet heeft gecontroleerd, de aanpak en uitwerking met betrekking tot de Vpb van het schap kan onderschrijven.

Aangezien de belastingdienst nog niet schriftelijk heeft ingestemd met de zienswijze blijft de vennootschapsbelasting een risico. Het risico wordt als laag ingeschat en de financiële omvang wordt ingeschat op € 50.000.

Risico 4

Uittreding Provincie Zuid-Holland

De subsidie verstrekt door de provincie Zuid-Holland voor de komende 5 jaar wordt verstrekt zonder indexatie. Dit heeft gevolgen voor de begroting vanaf 2018. Een globale berekening geeft een risico van € 10.000 voor de komende 5 jaar. Het genoemde risico bestaat uit het niet elders in de begroting kunnen dekken van de afname van de baten. Daarnaast is op langere termijn (na 5+4 jaar) op basis van de afgesloten financieringsovereenkomst met de provincie in feite de volledige subsidie van de provincie als onzekere factor te benoemen. Vanwege de insteek van de provincie om recreatie te blijven ondersteunen is hier vooralsnog geen risicobedrag aan gekoppeld. Voor het genoemde risico aangaande indexering is de kans op optreden zeker en wordt het risico van het niet kunnen opvangen binnen de begroting van dit op zich jaarlijks relatief lage tekort als laag ingeschat.

Risico 5

Uittreding Rotterdam

Ten tijde van opstelling van deze begroting liepen besprekingen met Rotterdam over de uittreedvoorwaarden. Vanuit Rotterdam is onder andere een voorstel neergelegd waarin als onderdeel een bezuiniging van 20% is opgenomen. Omdat de onderhandelingen nog liepen en het om een pakket aan maatregelen ging, is hier vooralsnog alleen het onderwerp genoemd en het risico als pm post opgenomen.

Kengetallen

Voor het verhogen van de transparantie en om makkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en de baten en de lasten zijn met ingang van de begroting 2017 een aantal voorgeschreven kengetallen opgenomen. De kengetallen staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
netto schuldquote	n.b.	-36%	-35%	-28%	-31%	-43%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
solvabiliteitsratio	61%	54%	55%	62%	65%	64%
structurele exploitatieruimte	n.b.	102	122	128	132	137

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Bij de "netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen" worden ook de verstrekte leningen meegenomen.

Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het schap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele baten en lasten.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het schap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande uitgaven voor meerjarig duurzaam onderhoud.

De geplande uitgaven van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het schap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de Voorziening verantwoord.

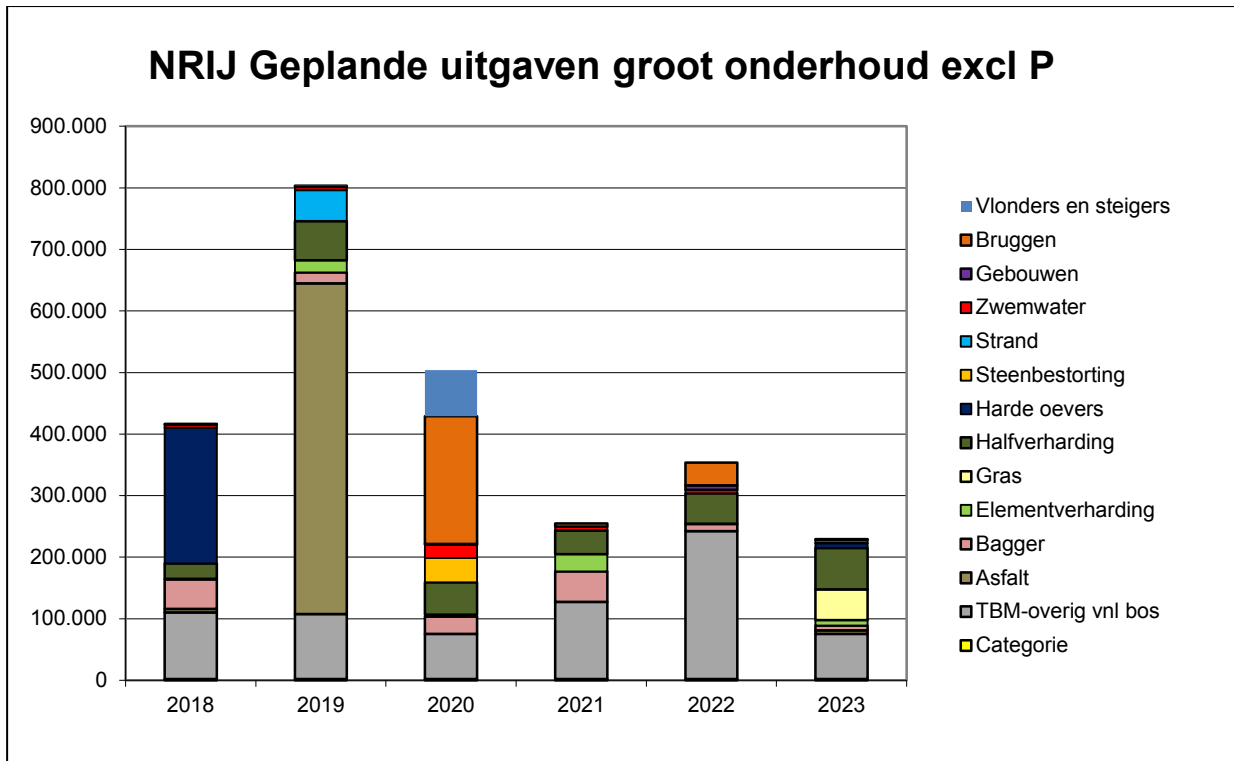
Jaarlijks worden de geplande uitgaven, de dotatie en de werkelijke kosten gemonitord. Elke vier jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is. In 2015 heeft voor het laatst een herijking van TBM plaatsgevonden die tot een nieuwe dotatie heeft geleid.

Vervangingsinvesteringen voor kunstwerken (>€ 50.000) en gebouwen worden apart aan het bestuur ter besluitvorming aangeboden.

Onderstaande tabel geeft het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud weer voor de komende jaren.

STAND VOORZIENING	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stand voorziening per 1/1	713.390	683.418	240.408	418.864	632.103	497.662
Dotatie	535.900	535.900	535.900	535.900	535.900	535.900
Onttrekking	565.872	978.910	357.444	322.661	670.342	276.198
Stand voorziening per 31/12	683.418	240.408	418.864	632.103	497.662	757.364

Het meerjarenonderhoudsplan is gerelateerd aan het Terrein Beheer Model en de daarin opgenomen doeltypes. Sommige doeltypes kennen fluctuaties in de uitgaven en vragen een planning met een meerjarenperspectief. Deze doeltypes zijn ondergebracht in specifieke categorieën, zoals baggeren of asfalt. In onderstaand staafdiagram zijn de geplande uitgaven (alleen de materiële lasten) op de verschillende categorieën weergegeven.

4.3 Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Er is voldaan aan de kasgeldlimiet, aangezien er per saldo geen sprake is van een kortlopende schuld.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's. Er zijn meerdere uitstaande geldleningen zonder renteherziening gedurende de looptijd. Er is geen sprake van herfinanciering. Derhalve is er geen renterisico.

Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren is gebaseerd op het principe van zero-balancing. Zero-balancing betekent het dagelijks overboeken van het saldo boven een vastgesteld drempelbedrag van minimaal € 250.000 en maximaal € 2,5 miljoen op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist dan wel het aanvullen van een bankrekening ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten. Dagelijks worden de rekeningen bij een vooraf vastgesteld bedrag automatisch overgeboekt (afgeroomd) naar de rekening courant die het schap heeft bij 's Rijks schatkist.

4.4 Grondbeleid

Algemeen

Het dagelijks bestuur heeft in 2016 de nota grondbeleid vastgesteld. Binnen dit grondbeleid staan enkele uitgangspunten centraal.

- Grond is een middel en geen doel. Voorop staat dat grond en vastgoed middelen zijn om schapsdoelen te bereiken; grondbeleid beantwoordt niet de vraag welke beleidsdoelen bereikt dienen te worden. Die vraag wordt beantwoordt in bijvoorbeeld schapsvisies, gebiedsplannen en specifieke projecten. Grondbeleid faciliteert, is op uitvoering gericht en geeft handvatten voor het realiseren van doelstellingen op het vlak van natuur en (openlucht)recreatie, binnen de kaders van de gemeenschappelijke regeling.
- Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt financiële optimalisatie (van zowel kosten als opbrengsten) nagestreefd. Hiermee wordt bijgedragen aan het resultaat van de schapsbegroting.
- Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht. Samenwerking en verbinding met andere publieke en private actoren biedt verbeterde kansen om de ambities voor natuur en recreatie te realiseren. Daarbij is het schap zich steeds bewust van haar rol ten opzichte van andere partijen (waaronder gemeenten, ook gelet op hun planologisch primaat). Het schap handelt in beginsel alleen binnen de begrenzing van taken en doelstellingen zoals vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling.
- Hoewel het schap zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen - actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie. Het schap werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden tussen enerzijds grond en vastgoed en anderzijds maatschappelijke of commerciële (verdien)modellen van derden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.
- Het schap zet in op risicomanagement dat past bij het specifieke risicoprofiel. Daarbij geldt dat het schap in beginsel niet risicodragend deelneemt in gebieds- en vastgoed)ontwikkelingen en niet zelf grond-of opstalexploitaties voert.
- Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

Voor het te voeren grondprijnsbeleid zijn kaders vastgelegd in de periodiek vast te stellen Grondprijnsbrief.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting. Ondanks het economisch herstel en de toegenomen investeringsbereidheid van ontwikkelende partijen staat de financiële positie van gevestigde ondernemingen in het schapsgebied nog steeds onder druk.

Schapsspecifiek

In programma 1 van de begroting wordt ingegaan op de specifieke grond- en vastgoedontwikkelingen en de daarbij geldende financiële prognoses, kansen en risico's. Daarnaast wordt verwezen.

4.5 Bedrijfsvoering

De ondersteuning van het schap vindt plaats op basis van een samenwerkingsovereenkomst voor de jaren 2017 en 2018 tussen Staatsbosbeheer, Provincie Zuid-Holland en het schap. In deze begroting is conform de samenwerkingsovereenkomst de lijn van de afgelopen jaren doorgetrokken.

Productomschrijving	1. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	2. Ontwikkeling	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
Gebiedsbeheer	675.700				675.700
Economisch beheer	49.600				49.600
Regelgeving & handhaving	161.200				161.200
Communicatie	11.300				11.300
Planvorming & gebiedsontwikkeling		113.700			113.700
Bestuursproducten				100.400	100.400
Juridische ondersteuning & advisering				60.000	60.000
Financiën				62.000	62.000
Subtotaal	897.800	113.700	-	222.400	1.233.900
Dienstverlening in uitgaven voorziening Groot Onderhoud	91.100				91.100
Totaal					1.325.000

5 Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten 2018

Overzicht van baten en lasten	Rekening 2016	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2018
<i>Gewone bedrijfsvoering</i>			
LASTEN			
Programma 1. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	2.625.903	3.021.708	3.010.400
Programma 2. Ontwikkeling	112.900	117.600	117.700
Algemene dekkingsmiddelen	-	500	500
Onvoorziene lasten	8.505	7.000	7.000
Overhead	241.368	257.200	257.500
Totaal lasten	2.988.676	3.404.008	3.393.100
BATEN			
Programma 1. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	708.869	739.620	732.400
Programma 2. Ontwikkeling	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	2.806.464	2.803.022	2.803.269
Overhead	0	-	-
Totaal baten	3.515.334	3.542.642	3.535.669
SALDO			
Programma 1. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	1.917.034	2.282.088	2.278.000
Programma 2. Ontwikkeling	112.900	117.600	117.700
Algemene dekkingsmiddelen	2.806.464-	2.802.522-	2.802.769-
Overhead	241.367	257.200	257.500
Saldo gewone bedrijfsvoering	526.658	138.634	142.569
Diverse lasten en baten			
<i>Diverse lasten</i>	943	-	-
- Programma 1	943	-	-
<i>Diverse baten</i>	129.134	-	-
- Programma 1	128.134	-	-
- Programma 2	1.000	-	-
Saldo diverse lasten en baten	128.191	-	-
Kredieten			
<i>Lasten kredieten</i>	1.235.863	1.944.015	81.600
- Programma 1	346.740	50.000	37.225
- Programma 2	776.347	1.894.015	44.375
- Overhead	112.775	-	-
<i>Baten kredieten (bijdragen derden)</i>	373.706	1.339.165	-
- Programma 1	-	-	-
- Programma 2	373.706	1.339.165	-
Saldo kredieten	862.157-	604.850-	81.600-
Totaal saldo van baten en lasten	207.308-	466.216-	60.969
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
<i>Toevoeging reserves</i>	330.715	153.634	157.569
- Programma 1	237.652	130.134	149.569
- Programma 2	23.500	23.500	8.000
- Algemene dekkingsmiddelen	69.563	-	-
<i>Onttrekking reserves</i>	867.973	619.850	96.600
- Programma 1	363.837	65.000	52.225
- Programma 2	388.361	554.850	44.375
- Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
- Overhead	115.775	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	537.258	466.216	60.969-
Resultaat	329.950	-	-

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van lasten en baten is als volgt opgebouwd:

Reguliere lasten en baten bedrijfsvoering

Dit onderdeel betreft de exploitatielasten en -baten van de structurele activiteiten. Dit zijn de jaarlijks min of meer in dezelfde vorm terugkerende activiteiten. Op basis van deze informatie kunnen meerjarige trends en ontwikkelingen worden geschetst.

Diverse lasten en baten bedrijfsvoering

In tegenstelling tot de reguliere lasten en baten komen deze exploitatielasten en -baten slechts incidenteel voor door de aard hiervan en/of de oorzaak. Het gaat hierbij om o.a. de effecten van periodieke herzieningen van voorzieningen, de financiële consequenties van uitspraken op beroeps- en bezwaarschriften die niet voorzien kunnen worden en terugontvangen bedragen. Deze zaken, welke niet zijn begroot, worden separaat gepresenteerd om de vergelijkbaarheid over de jaren heen eenvoudiger te maken.

Kredieten

De kredieten hebben betrekking op uitgaven gerelateerd aan activiteiten die zorgen voor veranderingen in de natuur- en recreatiegebieden, zoals investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Deze uitgaven worden gedekt vanuit bijdragen derden (subsidies, bijdragen) en/of onttrekkingen aan de algemene of bestemmingsreserves.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Dit onderdeel omvat alle mutaties (stortingen en onttrekkingen) in de reserves.

Structureel evenwicht

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is in de begroting en de meerjarenraming het structureel en reëel evenwicht geïntroduceerd. Het BBV is aangepast, zodat Algemeen Bestuur en financieel toezichthouder kunnen vaststellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Algemeen uitgangspunt is dat structurele lasten en baten die lasten en baten zijn die betrekking hebben op posten of beleid met een looptijd van meer dan drie jaar. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Het structureel en reëel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat overblijft moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten).

Het structurele begrotingssaldo 2018 is ca. € 122.000 voordelig. Zie ook de opmerking in programma 1, waar wordt toegelicht dat het begrotingssaldo wordt toegevoegd aan de investeringsreserve.

Het overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen is opgenomen in de toelichting op de meerjarenraming.

Uiteenzetting van de financiële positie (geprognosticeerde balans)

De financiële positie in meerjarenperspectief blijkt uit de geprognosticeerde balanscijfers voor de jaren 2017 tot en met 2021. Ter vergelijking zijn de balanscijfers van de jaarrekening 2016 vermeld.

Bedragen x € 1.000

Totaaloverzicht	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
ACTIVA						
Materiële vaste activa	2.216	2.163	2.124	2.085	2.048	2.014
Financiële vaste activa		-	-	-	-	-
Vlottende activa	3.735	2.863	2.743	2.442	2.509	2.883
Totaal activa	5.951	5.026	4.867	4.527	4.557	4.897
PASSIVA						
Reserves	3.639	2.697	2.678	2.827	2.979	3.137
(Geraamd) resultaat		-	-	-	-	-
Voorzieningen	480	667	697	254	177	404
Langlopende schulden	794	624	454	408	363	318
Vlottende passiva	1.038	1.038	1.038	1.038	1.038	1.038
Totaal passiva	5.951	5.026	4.867	4.527	4.557	4.897

Toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie

De uitgangspunten, die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, zijn vermeld in hoofdstuk 2 van deze begroting.

Materiële vaste activa

De afname in de materiële vaste activa betreft de jaarlijkse afschrijvingen.

Financiële vaste activa

Niet van toepassing.

Vlottende activa

De vlottende activa is bepaald door het verschil te nemen tussen het “totaal passiva per jaar” minus het totaal van de materiële vaste activa.

Reserves

Bedragen x € 1.000

Staat van reserves	Saldo 1-1-2017	Resultaat bestemming	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2018	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2019
Algemene Reserve	458			185	273		37	236
BESTEMMINGSRESERVES								
Investeringsreserve	1.606	330	102	1.044	994	122	125	991
Reserve herinrichting Zuidelijk Randpark	460				460			460
Reserve Voorfinanciering Johannapolder I	908			182	726			726
Reserve Voorfinanciering Johannapolder II	57		24		81	8		89
Reserve Vervangingsinvesteringen	50				50			50
Reserve Pendrechtse Molen	100		28	15	113	28	15	126
Subtotaal bestemmingsreserves	3.181		154	1.241	2.424	158	140	2.442
Totaal	3.639	-	154	1.426	2.697	158	177	2.678

Bedragen x € 1.000

Meerjarig perspectief staat van reserves	Saldo 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2021	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2022
Algemene Reserve	236			236			236			236
BESTEMMINGSRESERVES										
Investeringsreserve	991	128		1.119	132	1	1.250	137		1.387
Reserve herinrichting Zuidelijk Randpark	460			460			460			460
Reserve Voorfinanciering Johannapolder I	726			726			726			726
Reserve Voorfinanciering Johannapolder II	89	8		97	8		105	8		113
Reserve Vervangingsinvesteringen	50			50			50			50
Reserve Pendrechtse Molen	126	28	15	139	28	15	152	28	15	165
Subtotaal bestemmingsreserves	2.442	164	15	2.591	168	16	2.743	173	15	2.901
Totaal	2.678	164	15	2.827	168	16	2.979	173	15	3.137

ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

BESTEMMINGSRESERVES

a) Investeringsreserve

Het doel van de Investeringsreserve is het dekken van investeringskosten van de (land)inrichting van diverse nieuwe gebieden.

b) Bestemmingsreserve herinrichting Zuidelijk Randpark

De Reserve Herinrichting Zuidelijk Randpark is bestemd voor het gelijknamige recreatiegebied op de grens van de gemeenten Barendrecht en Rotterdam. Het park ligt pal ten noorden van de A15/Betuwespoorlijn en bestaat uit verschillende deelgebieden. Met deze reserve worden de kosten gedekt die nodig zijn om het Zuidelijk Randpark opnieuw in te richten als recreatiegebied. Deze herinrichting is het gevolg van de aanleg van de Betuwelijn en Tramplus. Het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde heeft geld ontvangen voor de verkoop van gronden aan de Nederlandse Spoorwegen voor de aanleg van de Betuweroute. Met deze middelen is geherinvesteerd in het park om de gevolgen van de aanleg van de Betuweroute te compenseren (kwaliteitsimpuls). Met het overgebleven geld is deze reserve gevormd. De schapskosten voor de aanleg van de Blauwe Verbinding deeltracé Zuidelijk Randpark zijn ten laste van deze reserve gebracht.

c) Reserve voorfinanciering Johannapolder I

De Reserve Voorfinanciering Johannapolder I is ingesteld met als doel toekomstige investeringen in de openbare ruimte voor het project ontwikkeling Johannapolder. Deze reserve is gekoppeld aan het krediet Voorfinanciering Johannapolder voor een bedrag van € 975.000.

d) Reserve voorfinanciering Johannapolder II

De dekkingen vanuit de reserve Voorfinanciering Johannapolder I zijn veiliggesteld door het instellen van de Reserve Voorfinanciering Johannapolder II. Aan deze reserve worden de gerealiseerde grondopbrengsten in de Johannapolder toegevoegd. Deze reserve fungeert als "spaarpot" totdat het bedrag van € 975.000 is volgestort.

e) Reserve vervangingsinvesteringen.

Deze reserve is ingevoerd in 2015. In de meerjarenraming zijn voor 2018 geen onttrekkingen gepland.

f) Reserve Pendrechtse Molen

Deze reserve is gevormd bij de jaarrekening 2015 ter vervanging van de voorziening Pendrechtse Molen. De voorziening voldeed niet aan de financieel-technische eisen die hier wettelijk aan gesteld worden.

Voorzieningen

Staat van voorzieningen	Saldo 1-1-2017	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2018	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2019
Voorziening Groot Onderhoud	480	535	348	667	535	505	697
Totaal	480	535	348	667	535	505	697

Meerjarig perspectief verloop voorzieningen

Meerjarig perspectief verloop voorzieningen	Saldo 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2021	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2022
Voorziening Groot Onderhoud	697	535	978	254	535	612	177	535	308	404
Totaal	697	535	978	254	535	612	177	535	308	404

Voorziening groot onderhoud

Groot Onderhoud is noodzakelijk ten einde de duurzame instandhouding van de gebieden te garanderen. Regulier onderhoud kent een jaarlijkse cyclus. Groot Onderhoud heeft een cyclus groter dan één jaar. Voor het verrichten van groot onderhoud is een voorziening Groot Onderhoud beschikbaar. Het doel van deze voorziening is de lasten van groot onderhoud gelijkmatig over de jaren te verdelen.

Langlopende schulden

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De stand van de langlopende schulden is bepaald door per lening rekening te houden met het betreffende verloopschema.

Flottende passiva

De flottende passiva zijn in de meerjarenraming constant gehouden.

Meerjarenraming

Overzicht van baten en lasten in meerjarig perspectief	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten en baten gewone bedrijfsvoering				
Programma 1. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	3.010.400	3.004.400	3.000.200	2.995.000
Programma 2. Ontwikkeling	117.700	117.700	117.700	117.700
Algemene Dekkingsmiddelen	7.500	7.500	7.500	7.500
Overhead	257.500	257.500	257.500	257.500
Baten gewone bedrijfsvoering				
Programma 1. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	732.400	732.400	732.400	732.400
Programma 2. Ontwikkeling	-	-	-	-
Algemene Dekkingsmiddelen	2.803.269	2.803.269	2.803.269	2.803.269
Overhead	-	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	142.569	148.569	152.769	157.969
Diverse lasten en baten				
Diverse lasten	-	-	-	-
Diverse baten	-	-	-	-
Saldo diverse lasten en baten	-	-	-	-
Kredieten				
Lasten kredieten	81.600	-	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	-	-	-	-
Saldo kredieten	81.600-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	60.969	148.569	152.769	157.969
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoeging reserves	157.569	163.569	167.769	172.969
Onttrekking reserves	96.600	15.000	15.000	15.000
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	60.969-	148.569-	152.769-	157.969-
Resultaat	-	-	-	-

Grondslagen voor de meerjarenbegroting

De grondslagen voor de ramingen in de meerjarenbegroting zijn vermeld in hoofdstuk 2 "Uitgangspunten".

Structureel evenwicht

Voor een toelichting op het begrip "structureel evenwicht" wordt verwezen naar de toelichting bij het overzicht van baten en lasten (zie het begin van dit hoofdstuk).

De berekening van het structurele begrotingssaldo voor de jaren 2017 tot en met 2020 blijkt uit het volgende overzicht.

Bedragen x 1.000

	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Geraamd resultaat	-	-	-	-
Geraamde incidentele lasten en baten per programma	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Incidentele lasten				
Programma 1				
Vervolg scenario-onderzoek	37			
Programma 2				
Marktacquisitie Johannapolder	44			
Ontwikkeling Buitenland van Zwijndrecht	175			
Totaal	256	-	-	-
Incidentele baten				
Programma 1				
Algemene reserve- Vervolg scenario-onderzoek	37			
Programma 2				
Investeringsreserve- Marktacquisitie Johannapolder	44			
bijdrage derden- Ontwikkeling Buitenland van Zwijndrecht	175			
Totaal	256	-	-	-
Structureel saldo van de begroting	-	-	-	-

Uit het hiervoor opgenomen overzicht blijkt dat de incidentele lasten gedekt worden door incidentele baten.

In het structureel saldo van de begroting zijn de volgende structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves begrepen.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Structurele toevoegingen				
- Investeringsreserve	122	128	132	137
- Reserve voorfinanciering Johannapolder II	8	8	8	8
- Reserve Pendrechtse Molen	28	28	28	28
Totaal	158	164	168	173
Structurele onttrekkingen				
- Reserve Pendrechtse Molen	15	15	15	15
Totaal	15	15	15	15

6 Bijlagen

Bijlage “Programma’s, producten en taakvelden”.

TAAKVELDEN BEGROTING 2018			
Verdeling taakvelden	lasten 2018	baten 2018	saldo 2018
Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden			
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Gebiedsbeheer</i>	2.459.800	80.000	2.379.800-
	2.459.800	80.000	2.379.800-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Economisch beheer</i>	366.000	652.400	286.400
	366.000	652.400	286.400
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Regelgeving & Handhaving</i>	162.000	-	162.000-
	162.000	-	162.000-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Communicatie</i>	22.600	-	22.600-
	22.600	-	22.600-
Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	3.010.400	732.400	2.278.000-
Ontwikkeling			
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Planvorming & gebiedsontwikkeling</i>	117.700	-	117.700-
	117.700	-	117.700-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Marketing & productontwikkeling</i>	-	-	-
	-	-	-
Totaal ontwikkeling	117.700	-	117.700-
Algemene dekkingsmiddelen			
0.5 - Treasury	500	-	500-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	7.000	-	7.000-
	7.500	-	7.500-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Bijdrage van de provincie ZH</i>	-	407.400	407.400
	-	407.400	407.400
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	7.500	407.400	399.900
Overhead			
0.4 - Overhead <i>Bestuursproducten</i>	116.600	-	116.600-
	116.600	-	116.600-
0.4 - Overhead <i>Juridische ondersteuning en advisering</i>	63.200	-	63.200-
	63.200	-	63.200-
0.4 - Overhead <i>Financiën</i>	77.700	-	77.700-
	77.700	-	77.700-
Totaal Overhead	257.500	-	257.500-
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.393.100	1.139.800	2.253.300-
Kredieten			
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie Totaal programma 1	37.225	-	37.225-
Totaal programma 2	44.375	-	44.375-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal Overhead	-	-	-
Saldo kredieten	81.600	-	81.600-
Totaal saldo van batens en lasten	3.474.700	1.139.800	2.334.900-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
0.10 - Mutaties reserves Totaal programma 1	149.569	52.225	97.344-
Totaal programma 2	8.000	44.375	36.375
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal Overhead	-	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	157.569	96.600	60.969-
Resultaat	3.632.269	1.236.400	2.395.869-
Algemene Dekkingsmiddelen			
0.11 Deelnemersbijdrage		2.395.869	
Totaaltelling lasten en batens	3.632.269	3.632.269	

Bijlage “Samenvatting bedragen per taakveld”

Verdeling taakvelden	lasten 2018	baten 2018	saldo 2018
0.4 - Overhead	257.500	-	257.500-
0.5 - Treasury	500	-	500-
0.10 - Mutaties reserves	157.569	96.600	60.969-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.216.700	1.139.800	2.076.900-
0.11 - Resultaat van de rekening baten en lasten	-	2.395.869	2.395.869
Totaaltelling lasten en bat	3.632.269	3.632.269	-

Bijlage "Conversiestaat"

indexering BEGROTING 2018				
Productomschrijving	lasten 2018	baten 2018	saldo 2018	Taakveld
Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden				
Dienstverlening SBB	675.700		675.700-	5.7
Materiële lasten	1.784.100	80.000	1.704.100-	
<i>Gebiedsbeheer</i>	2.459.800	80.000	2.379.800-	
Dienstverlening SBB	49.600		49.600-	5.7
Materiële lasten	316.400	652.400	336.000	
<i>Economisch beheer</i>	366.000	652.400	286.400	
Dienstverlening SBB	161.200		161.200-	5.7
Materiële lasten	800	-	800-	
<i>Regelgeving & Handhaving</i>	162.000	-	162.000-	
Dienstverlening SBB	11.300		11.300-	5.7
Materiële lasten	11.300	-	11.300-	
<i>Communicatie</i>	22.600	-	22.600-	
Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	3.010.400	732.400	2.278.000-	
Ontwikkeling				
Dienstverlening SBB	113.700		113.700-	5.7
Materiële lasten	4.000	-	4.000-	
<i>Planvorming & gebiedsontwikkeling</i>	117.700	-	117.700-	
Totaal ontwikkeling	117.700	-	117.700-	
Algemene dekkingsmiddelen				
Bank- en treasurykosten	500		500-	0.5
Onvoorzien lasten	7.000		7.000-	5.7
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	7.500	-	7.500-	
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	7.500	407.400	399.900	
Overhead				
Dienstverlening SBB	100.400		100.400-	0.4
Materiële lasten	16.200	-	16.200-	
<i>Bestuursproducten</i>	116.600	-	116.600-	
Dienstverlening SBB	60.000		60.000-	0.4
Materiële lasten	3.200	-	3.200-	
<i>Juridische ondersteuning en advisering</i>	63.200	-	63.200-	
Dienstverlening SBB	62.000		62.000-	0.4
Materiële lasten	15.700	-	15.700-	
<i>Financiën</i>	77.700	-	77.700-	
Totaal Overhead	257.500	-	257.500-	
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.393.100	1.139.800	2.253.300-	
Diverse lasten en batens				
Totaal programma 1	-	-	-	
Totaal programma 2	-	-	-	
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-	
Totaal Overhead	-	-	-	
Totaal diverse lasten en batens	-	-	-	
Kredieten				
Totaal programma 1	37.225	-	37.225-	
Totaal programma 2	44.375	-	44.375-	
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-	
Totaal Overhead	-	-	-	
Saldo kredieten	81.600	-	81.600-	
Totaal saldo van batens en lasten	3.474.700	1.139.800	2.334.900-	
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Totaal programma 1	149.569	52.225	97.344-	
Totaal programma 2	8.000	44.375	36.375	
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-	
Totaal Overhead	-	-	-	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	157.569	96.600	60.969-	
Resultaat	3.632.269	1.236.400	2.395.869-	
Algemene Dekkingsmiddelen				
Deelnemersbijdrage		2.395.869		0.11
Totaaltelling lasten en batens	3.632.269	3.632.269		